

Datum: 29 september 2021

Betreft: onderbouwing winterverblijfplaatsen vleermuizen Winkelsestraat 17 Biezenmortel

Aanvraag

Brabant Eco heeft in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling op Winkelsestraat 17 te Biezenmortel in de gemeente Tilburg een nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. (rapportage 2021-BE-0916 d.d. 16 september 2021).

Op 25 september werd door ecooloog van de gemeente Tilburg de vraag gesteld voor een nadere onderbouwing waarom winterverblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten.

In dit schrijven de nadere onderbouwing dat als addendum aan het rapport kan worden toegevoegd.

Onderzoek volgens kennisdocument

Voor het vaststellen van aanwezigheid of afwezigheid van winterverblijfplaatsen bestaat in Nederland nog geen betrouwbare onderzoeksmethode. Aanwezigheid van paarlocaties kan een indicatie zijn van mogelijke winterverblijven. Daarnaast kan tijdens de zomer en het begin van de paarperiode zwermgedrag worden waargenomen bij complexen die in gebruik worden genomen voor overwintering door grote groepen dieren. Ook in zachte perioden in de winter kan bij massawinterverblijfplaatsen zwermgedrag worden waargenomen, maar de trefkans voor het waarnemen is relatief laag.

Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst). Vaak zijn mannetjes vrijwel jaarrond in of in de buurt van hun paarverblijfplaats aanwezig en zijn ze alleen in de kraamtijd regelmatig afwezig.

Onderzoeksmethode

Voor het in kaart brengen van vleermuizen door Brabant Eco wordt zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Het onderzoek is uitgevoerd door vooral te focussen op in- of uitvliegende vleermuizen en daarnaast te zoeken naar jagende, trekkende, baltsende en zwermende vleermuizen.

De echolocatie die vleermuizen uitzenden is voor ons hoorbaar gemaakt door gebruik te maken van de Batlogger M of de nieuwere M2 van Elekon. Ultrasone geluiden (range 10-150 kHz) worden door deze geavanceerde detector/recorder opgenomen.

Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Het onderzoek aan de Winkelsestraat was specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen en daarnaast de soortsaamenstelling en het gebiedsgebruik.

Het onderzoek is uitgevoerd volgens het landelijk vastgesteld protocol voor vleermuisonderzoek: Vleermuisprotocol 2021, zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureau, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging.

Het vleermuisprotocol 2021 is een door de Gegevensautoriteit Natuur (GaN) en het Netwerk Groene Bureaus goedgekeurde methodiek. De protocollen hebben tot doel het belang van de functies van gebieden voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen voor de Wet natuurbescherming. Het is een hulpmiddel voor deskundige vleermuisonderzoekers en de beoordelaars van vleermuisonderzoek om te bepalen wat een juridisch redelijke onderzoeksinspanning is voor een specifieke locatie. De protocollen zijn opgesteld om het onderzoek voor de Wet natuurbescherming optimaal te laten verlopen. Wanneer de protocollen in essentie zijn gevolgd, bestaat grote mate van juridische zekerheid dat voldaan is aan een wettelijke en maatschappelijk verantwoorde inspanning om na te gaan of soorten en functies van gebieden in het geding zijn.

Onderzoeken die volgens dit protocol uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures.

De (enigszins bestaande) zolder van de schuur is meerdere keren gecheckt op het voorkomen van vleermuizen. De gebouwen hebben een zodanig open karakter dat er voor vleermuizen teveel tocht ontstaat.

Winterverblijfplaatsen

Tijdens de nazomerronden uitgevoerd op 15 augustus en 5 september 2021 lag de nadruk op het in kaart brengen van balts- en paarlocaties en indicaties voor winterverblijven. De onderzoeken zijn met name gericht geweest op het vaststellen van zwermgedrag bij verblijfplaatsen en baltsende mannetjes. De aanwezigheid van paarverblijfplaatsen is voor de gewone dwergvleermuis vaak een indicatie dat gebouwen ook geschikt zijn als winterverblijfplaats voor een kleine groep of solitair overwinterende gewone dwergvleermuizen.

Massawinterverblijfplaatsen van vleermuizen worden doorgaans alleen aangetroffen in complexe en grote gebouwen, waar vleermuizen veel verschillende wegkruipplekken hebben met veel verschillende klimaateigenschappen. De onderzochte gebouwen aan de Winkelsestraat zijn ongeschikt als massawinterverblijfplaats. De afwezigheid van zwermactiviteiten tijdens de najaarsonderzoeken bevestigt dit.

Omdat er geen zomer- of paarverblijfplaatsen zijn vastgesteld in het plangebied is het zeer onwaarschijnlijk dat er kleine winterverblijfplaatsen van solitair overwinterende vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn.

Conclusie onderzoek

Uitgevoerd onderzoek van mei tot en met september 2021 leidt tot de conclusie dat er waarnemingen zijn van twee vleermuissoorten, namelijk de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*). Van de genoemde soorten is de gewone dwergvleermuis minimaal foeragerend en is de Rosse vleermuis overvliegend waargenomen. De afwezigheid van overige soorten in en nabij het plangebied geeft aan dat het plangebied geen functionele betekenis heeft voor deze soorten.

Buiten het plangebied is een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen. Er zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen bij de te slopen stallen. Er zijn dus geen winterverblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen gebouwen. (zie ook kennisdocument). Het plangebied is geen essentieel onderdeel van de leefomgeving van vleermuizen.

Op basis van uitgevoerd veldonderzoek zullen de voorgenomen ontwikkelingen door gebrek aan verblijfslocaties en het ontbreken van een gebruiksfunctie geen invloed hebben op de aldaar voorkomende vleermuizen. Er zijn geen effecten te verwachten die van negatieve invloed zijn op de duurzame staat van instandhouding van de waargenomen soorten en hun functioneel leefgebied.

De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

Met vriendelijke groeten,

Frenk van de Wal
Brabant Eco
De Lange Kant 27
5061PX Oisterwijk
Tel: 0624218274